

Kohtuasi C-717/22

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

23. november 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Rayonen sad Svilengrad (Svilengradi rajoonikohus, Bulgaaria)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

10. november 2022

Kaebaja:

„SISTEM LUX“ OOD

Vastustaja:

Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“

Menetlusosaline:

Rayonna prokuratura Haskovo, teritorialno otdelenie Svilengrad

Põhikohtuasja ese

Äriühingu „SISTEM LUX“ OOD, asukoht Šabac, Serbia Vabariik, kaebus Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) asedirektori 2021. aasta trahviotsuse peale.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Liidu õiguse tõlgendamine; ELTL artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, artikli 42 lõiget 2,

- milles on ammendavalt sätestatud haldussanktsioonide liigid, mida võib määrata tollialaste õigusnormide rikkumise eest, tuleb koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 lõikega 1 tõlgendada nii, et selline riigisisene säte nagu tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõige 6, mis näeb täiendava haldussanktsioonina ette rikkumise eseme konfiskeerimise (omandi võõrandamise riigi kasuks), on lubamatu? Kas rikkumise eseme konfiskeerimine on lubatud juhul, kui konfiskeeritud vara kuulub muule isikule kui rikkumise toimepanija?
2. Kas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 42 lõiget 1 koostoimes harta artikli 49 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et selline riigisisene säte nagu tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõige 6, mis näeb lisaks sanktsioonile „trahv“ täiendava sanktsioonina ette rikkumise eseme konfiskeerimise (omandi võõrandamise riigi kasuks), on omandiõiguse sanktsioneeriva ebaoproportsionaalne riivena, mis ei ole proportsionaalne taotletud õiguspärase eesmärgiga, lubamatu järgmistel juhtudel: üldiselt juhtudel, kui rikkumise esemeks olnud konfiskeeritud vara kuulub rikkumise toimepanijale, samuti juhtudel, kui see kuulub kolmandale isikule, kes ei ole rikkumise toimepanija, ning eelkõige juhtudel, kui isik ei ole tegu toime pannud tahtlikult, vaid hooletusest?
 3. Kas raamotsuse 2005/[212] artikli 2 lõiget 1 koostoimes harta artikli 17 lõikega 1 ning arvestades Euroopa Kohtu 14. [jaanuari] 2021. aasta otsust kohtuasjas C-393/19 tuleb *argumentum a fortiori* tõlgendada nii, et viidatud sätted on kohaldatavad ka juhtudel, mil tegu ei ole kuritegu, vaid haldusrikkumine, kusjuures nendevaheline erinevus tuleneb vaid kriteeriumist „suures koguses“ vastavalt kohtupraktikas eeldatud salakaubaveo eseme väärtusele[?]. Kas sellisel juhul tuleb nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsuse 2005/212/JSK, mis käsitleb kuritegevusega seotud tulu, kuriteovahendite ja omandi konfiskeerimist, artikli 1 neljandat taanet ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus artikli 2 punkti 4 tõlgendada nii, et mõiste „konfiskeerimine“ tähendab karistust või meedet, mille peab määrama kohus ja mida ei või määrata haldusasutus, ja kas seda arvestades on selline riigisisene säte nagu tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõige 6 koostoimes artikliga 231 lubamatu[?]

Liidu õigusnormid ja kohtupraktika

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, artikli 42 lõiked 1–3

Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artiklid 17 ja 49

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus, artikkel 2

Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/212/JSK, mis käsitleb kuritegevusega seotud tulu, kuriteovahendite ja omandi konfiskeerimist, artiklid 1 ja 2

Euroopa Kohtu 14. jaanuari 2021. aasta otsus OM (C-393/19, EU:C:2021:8)

Riigisiseseid õigusnormid

Tolliseadus (Zakon za mitnitsite), artikkel 231, artikli 233 lõiked 1–8

Haldusrikkumiste ja haldussanktsioonide seadus (Zakon za administrativnite narushenia i nakazani), artikli 7 lõiked 1 ja 2, artikli 33 lõiked 1 ja 2, artikli 36 lõiked 1 ja 2, artikli 53 lõiked 1 ja 2

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 VU (edaspidi „juht“) sõitis 28. mail 2021 Türgi Vabariigist Serbia Vabariigi suunas, jõudis umbes kell 10.00 hommikul „Kapitan Andreevo“ tollipunkti ja rivistus Mercedes-sadulveokist ja sellega ühendatud poolhaagisest koosneva autorongiga „sissetulevate veokite“ sõidurajale.
- 2 Autorong läbis tollidokumentide kontrolli ja registreeriti Bulgaaria tolliameti integreeritud tolliinfo süsteemi (Bulgarska integrirana mitnicheska informationna sistema na Agentsia Mitnitsi, BIMIS) moodulis „Maanteemaksud ja loamenetlused“.
- 3 Konkreetsele tolliametnikule oli 28. mai 2021. aasta töögraafikus määratud ülesanne „kontrollida tollidokumente ja registreerida need moodulis „Maanteemaksud ja loamenetlused““. Tollideklaratsiooni kontrollimisel tuvastas tolliametnik, et saatdokumentides märgitud kaup ei vastanud elektroonilise kaalu näidule. Dokumentidesse oli kantud 6234 kg ja viis pakendit. Nagu nähtub kaalumislehelt, oli kaalu näit 38 960 kg. Tolliametnik tegi sõiduki registreerimistunnistuste põhjal kindlaks, et tühi sõiduk kaalus umbes 15 000 kg ja seega ei olnud 17 726 kg suuruse vahe kohta dokumente esitatud. Tuvastatud vahe tõttu suunas tolliametnik sõiduki röntgenkontrolli. Pärast sõiduki läbivalgustamist leiti, et seal oli rohkem kaupa kui deklareeritud. 28. mail 2021 alustati „sissetulevate veokite“ sõidurajal asuvas põhjalikuks kontrolliks ettenähtud garaažis juhi juuresolekul autorongi kontrollimist. Laadimisruumist leiti 13 alust eri suuruse, pikkuse, laiuse, kõrguse ja värvusega alumiiniumprofiile. Viis laadimisruumist leitud alust vastasid dokumentide kohaselt täielikult saatjast ettevõtja „SISTEM ALYUMINYUM SANAYI VE TIDZHARET“ kaubale. Ilmnes, et saatjast ettevõtja „PELIT ARSLAN KONTPARLAK FABRIKASA

A.SH.“ AD kaheksal alusel olevat kaupa ei olnud deklareeritud. Tegemist oli 6 mm [paksuste] ja 2,80 x 1,30 m suuruste alumiiniumplaatidega, kokku 728 m², 12 mm [paksuste] ja 3,66 x 1,40 m suuruste alumiiniumplaatidega, kokku 307,44 m², 12 mm [paksuste] ja 3,66 x 1,54 m suuruste alumiiniumplaatidega, kokku 152,18 m², 4 mm [paksuste] ja 2,80 x 1,30 m suuruste alumiiniumplaatidega, kokku 152,88 m², ühtekokku 1340,5 m².

- 4 Juhil poolt toime pandud rikkumise tõttu tegi „Juzhna morska“ piirkondlik osakond (Teritorialna direktsia „Juzhna morska“) 28. mail 2021 haldusrikkumise tuvastamise otsuse, tuginedes tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõike 1 kohasele rikkumisele, mille alusel algatas „Juzhna morska“ piirkondlik osakond (Teritorialna direktsia „Juzhna morska“) rikkumismenetluse. Deklareerimata alumiiniumplaadid ning juhi juhitud autorong arestiti koos kontaktvõtme ja registreerimistunnistustega asjaomaste kviitungite väljastamise vastu.
- 5 Vaidluse esemeks oleva kauba suurt väärtust arvestades teavitati uurimispädevusega tolliinspektorit, kes algatas kooskõlas karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) artikli 212 lõikega 2 Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) juures kohtueelse menetluse seoses karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) artikli 242 lõike 1 punkti e kohase kuriteoga. Bulgaaria kõrgeima kassatsioonikohtu kriminaalkolleegiumi pleenumi (Obshtoto sabranie na nakazatelnata kolegia na Varhovnia kasatsionen sad) 2015. aasta tõlgendusotsuse ning haldusrikkumiste ja haldussanktsioonide seaduse (Zakon za administrativnite narushenia i nakazania) artikli 33 lõike 3 alusel rikkumismenetlus lõpetati.
- 6 Vaidluse esemeks olev kaup ja autorong arestiti menetluses kasutatavate tõenditena. 3. augusti 2021. aasta protokolliga anti need üle lao eest vastutavale Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) töötajale.
- 7 Serbia kodanikust juht kaasati 1. juunil 2021 kohtueelsesesse uurimisse kahtlustatavana karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) artikli 242 lõike 1 punkti e kohase kuriteo toimepanemises.
- 8 Kuna kuriteokoosseisu subjektiivset tunnust tõendada ei suudetud, siis tuvastati uurimise käigus, et tegu ei ole kuritegu. Karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) tähenduses saab sellist tegu toime panna vaid tahtlikult, otsese tahtlusega, see tähendab juhul, kui teo toimepanija teab, et ta paneb toime oma olemuselt ohtliku teo ja näeb teo ohtlike tagajärgede saabumist ette ning soovib nende saabumist. Käesoleval juhul puuduvad selle kohta tõendid.
- 9 Saatjast ettevõtja „SISTEM ALYUMIYUM SANAYI VE TIDZHARET“ laadis 25. mail 2021 Istanbulis juhi juuresolekul poolhaagisesse viis alust alumiiniumprofiile brutokaaluga 6234 kg.

- 10 Saatjast ettevõtja „PELIT ARSLAN KONTPARLAK FABRIKASA A.SH.“ AD laadis 27. mail 2021 Istanbulis juhi juuresolekul poolhaagisesse veel kaheksa alust alumiiniumprofiile ja kaks alust katalooge brutokogukaaluga 16 780 kg.
- 11 Juht esitas mõlemalt saatjalt saadud dokumendid töötlemiseks ekspedeerijale „Fidan Market“, Kapikule, Türgi Vabariik.
- 12 Tuvastati, et juht „näitas seoses tema veetud kauba tollivormistuse tegemiseks ette nähtud dokumentidega üles täielikku hooletust. Kuigi ta viibis kauba mahalaadimise ja kaalumise juures, rikkus ta rahvusvahelist kaubavedu tegeva juhi kohustust vaadata talle väljastatud dokumendid läbi ning kontrollida nende sisu, eelkõige vastavust tegelikult veetud kaubaga“.
- 13 Teritorialna direksia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) kriminaalmenetlus 9. märtsil 1977 Novi Pazaris, Serbia Vabariik, sündinud juhi suhtes lõpetati Okrazhna prokuratura Haskovo (Haskovo piirkondlik prokuratuur) 5. oktoori 2021. aasta määrusega kooskõlas kriminaalmenetluse seadustiku (Nakazatelno-protsesualen kodeks) artikli 243 lõike 1 punktiga 2. Okrazhna prokuratura Haskovo (Haskovo piirkondlik prokuratuur) saatis toimikud koos kõnealuse määrusega pädevale Teritorialna direksia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) direktorile, et viimane vaataks asja läbi ja tuvastaks, kas toime on pandud haldusrikkumine.
- 14 Pärast Teritorialna direksia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) menetlustoimikute läbivaatamist sedastas haldusasutus, et juhi tegu on tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõike 1 kohane haldusrikkumine, mille koosseis vastab karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) artikli 242 lõike 1 punkti e koosseisule.
- 15 Käesoleval juhul on karistusõigusliku ja haldusõigusliku rikkumise subjekt ja ese identsed.
- 16 Sellele tuginedes algatas Teritorialna direksia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) haldusrikkumiste ja haldussanktsioonide seaduse (Zakon za administrativnite narushenia i nakazani) artikli 36 lõike 2 alusel kõnealuse rikkumismenetluse.
- 17 Juht rikkus oma kohustust vaidluse esemeks olev kaup tolliasutuses nõuetekohaselt deklareerida. Tema veetud kaup ei olnud pärit Euroopa Liidust ja suuline deklareerimine ei ole lubatav. Rikutud on tolliõiguses sätestatud kohustusi, mis puudutavad liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 artikli 158 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt: „Kõikide kaupade kohta, mida soovitakse tolliprotseduurile suunata, välja arvatud vabatsooni protseduurile suunatav kaup, esitatakse kõnealusele tolliprotseduurile vastav tollideklaratsioon.“

- 18 Nimetatud kaalutlustel eeldati, et tegu pandi toime süüliselt, täpsemalt hooletusest, kuna juht, olgugi et ta teo ohtlike tagajärgede saabumist ei soovinud, oli kohustatud ja suuteline neid tagajärgi ette nägema.
- 19 Haldusrikkumiste ja haldussanktsioonide seaduse (Zakon za administrativnite narushenia i nakazani) artikli 7 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt: „Hooletusest toime pandud tegude eest ei karistata üksnes sõnaselgelt ette nähtud juhtudel.“ Tolliseaduses (Zakon za mitnitsite) puudub säte, mis välistab vastutuse hooletusest toime pandud tegude eest sama seaduse artikli 233 lõike 1 tähenduses.
- 20 Kohtueelses menetluses määrati kindlaks vaidluse esemeks oleva kauba turuväärtus, kuid tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) kohaldamisel on määrav tolliväärtus. Seepärast määras Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) asedirektori määrusega moodustatud komitee 8. novembri 2021. aastal kindlaks vaidlusaluse kauba tolliväärtuse, mis oli 73 140,06 Bulgaaria leevi [BGN] (seitsekümmend kolm tuhat üks sada nelikümmend leevi ja kuus stotinkat).
- 21 Menetluse käigus telliti veoki kohta eksperdiarvamus, mille kohaselt on autorongi väärtus 74 016,53 leevi (seitsekümmend neli tuhat kuusteist leevi ja viiskümmend kolm stotinkat).
- 22 Vastavalt tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõikele 8, mis näeb ette sanktsiooni, tuleb hinnata, kas vaidluse esemeks oleva kauba väärtus ja salakaubaveoks kasutatud sõiduki väärtus on teineteine suhtes proportsionaalsed.
- 23 Euroopa Kohtu 14. jaanuari 2021. aasta otsusest kohtuasjas C-393/19 tuleneb siiski, et salakaubaveo toimepanemiseks kasutatud kuriteovahendit ei saa konfiskeerida, kui see kuulub heausksele kolmandale isikule, kes ei ole rikkumise toimepanija. Bulgaaria tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Grazhdanski protsesualen kodeks) artikli 633 kohaselt on Euroopa Kohtu otsused siduvad kõikidele Bulgaaria Vabariigi kohtutele ja institutsioonidele. Samamoodi tunnistas Konstitutsionen sad (konstitutsioonikohus) 30. septembri 2021. aasta otsusega põhiseadusega vastuolus olevaks karistusseadustiku (Nakazatelen kodeks) artikli 242 lõike 8 osas „olgugi et [see] ei kuulu teo toimepanijale“, mis sisuliselt kattub tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõikega 8.
- 24 Mercedes-sadulveoki ja Schmitz-poolhaagise registreerimistunnistustest nähtub, et need kuuluvad juriidilisele isikule „ZEBEX“ D.O.O., Serbia Vabariik.
- 25 Rikkumismenetluse toimikus sisaldub 26. novembri 2021. aasta deklaratsioon koos Serbia Vabariigi Belgradis asuva äriregistri väljavõtte ja selle bulgaariakeelse tõlkega. Sellest nähtub, et äriühingu seaduslik esindaja ja omanik on TS. Õiguslikust aspektist on füüsilisest isikust juht ja juriidilisest isikust äriühing ZEBEX D.O.O, Serbia Vabariik, kelle ainus seaduslik esindaja ja omanik on TS, kaks erinevat isikut. Kriminaalmenetluses ega sellele järgnevas rikkumismenetluses ei leitud tõendeid äriühingu osalemise kohta teo toimepanija poolt toime pandud teos. Kolmas isik ei teadnud ja ka ei saanud teada, et tema

vara kasutatakse salakaubaveoks, ja seepärast oli ta heauskne. Sõiduki konfiskeerimine tähendaks ebaproportsionaalset ja vastuvõetamatut sekkumist tema omandiõigusesse.

- 26 Kirjeldatud asjaolude põhjal tehti järeldus, et Mercedes-sadulveokist ja Schmitz-poolhaagisest koosnev autorong ei kuulu konfiskeerimisele, vaid tuleb tagastada omanikule või omaniku volitatud isikule.
- 27 Haldusasutus tuvastas, et juhi poolt 28. mail 2021 „Kapitan Andreevo“ tollipunktis toime pandud tegu, mis seisneb selles, et tolliasutuse teadmata ja loata toimetab juht üle riigipiiri eespool nimetatud alumiiniumplaadid, vastab tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõike 1 koosseisule. Seetõttu tegi haldusasutus trahviotsuse, millega ta määras juhile tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõike 1 alusel haldussanktsiooni, nimelt trahvi summas 73 140,06 leevi (seitsekümmend kolm tuhat ükssada nelikümmend leevi ja kuus stotinkat), mis vastab kauba 100% tolliväärtusele. Vastavalt tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõikele 6 koostoimes artikli 233 lõikega 1 tehti juhi suhtes otsus konfiskeerida alumiiniumplaadid tolliväärtusega 73 140,06 leevi (seitsekümmend kolm tuhat ükssada nelikümmend leevi ja kuus stotinkat) ja nähti ette, et juriidilisele isikule „ZEBEX“ D.O.O., asukoht Serbia Vabariik, kuuluv Mercedes-sadulveokist ja Schmitz-poolhaagisest koosnev autorong ning kaks registreerimistunnistust ja kontaktvõti ei kuulu konfiskeerimisele, vaid tuleb tagastada omanikule või omaniku volitatud isikule.
- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluse algatamise alus oli äriühingu „SISTEM LUX“ OOD kaebus Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) asedirektori 2021. aasta trahviotsuse peale.
- 29 Rayonen sad Svilengrad (Svilengradi rajoonikohus) jättis Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) asedirektori 2021. aasta trahviotsuse peale esitatud kaebuse 8. veebruari 2022. aasta määrusega sisuliselt läbi vaatamata ja peatas menetluse põhjendusega, et kaebus, millega äriühing palus trahviotsuse, kuna see on väär ja õigusvastane, tühistada, on vastuvõetamatu, sest 17. jaanuaril 2022 on [juba] tehtud kohtuotsus rikkumismenetluses, mis käsitleb rikkumise toimepanija kaebust Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) asedirektori 2021. aasta trahviotsuse peale. Kuigi kõnealune kohtuotsus ei ole kohtumääruse tegemise ajaks jõustunud, on põhimõtteliselt lubamatu teha selles asjas uut otsust, kuna see võib viia kahe vastandliku kohtuotsuseni.
- 30 Kohtumäärus vaidlustati. Kassatsioonimenetluses tunnistas kassatsioonikohus Rayonen sad Svilengradi (Svilengradi rajoonikohus) 8. veebruari 2022. aasta vaidlustatud määruse 1. juuli 2022. aasta määrusega 2022. aasta rikkumismenetluses kehtetuks osas, milles jäeti sisuliselt läbi vaatamata äriühingu „SISTEM LUX“ OOD kaebus Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) asedirektori 2021. aasta trahviotsuse peale – millega nähti ette konfiskeerida rikkumise esemeks olev kaup, st alumiiniumplaadid

kogupindalaga 1340,50 m² ja tolliväärtusega 73 140,06 leevi –, saatis kohtuasja selles osas menetluse jätkamiseks samale kohtukolleegiumile tagasi ja jättis vaidlustatud kohtumääruse muus osas muutmata.

Põhikohtuasja poolte peamised väited

- 31 Rayonna prokuratura Haskovo, teritorialno otdelenie Svilengrad (Haskovo rajooniprokuratuur, Svilengradi osakond) märgib, et tema osalemine rikkumismenetluses ei ole vajalik, kuna ta ei ole kohtumenetluse pool ja seetõttu ei saa ta kasutada talle antud võimalust vastata kaebaja esindaja esitatud küsimustele.
- 32 Kaebaja esindaja leiab, et Luksemburgis asuvale Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimused on Bulgaaria kohtute väljakujunenud praktika muutmiseks määrava tähtsusega ja et vastused nendele küsimustele tooksid kaasa õigluse ning tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) kohase haldusrikkumise ja selle eest ette nähtud täiendava sanktsiooni – nimelt rikkumise eseme konfiskeerimise (omandi võõrandamine riigi kasuks) – vahelise proportsionaalsuse, kui kaup kuulub muule isikule või äriühingule kui rikkumise toimepanija või kui rikkumise toimepanija ei ole rikkumist toime pannud tahtlikult, vaid hooletusest.
- 33 Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) tugineb määruse nr 952/2013 artikli 42 lõikele 1. Oma seisukoha põhjendamisel tugineb ta lisaks määruse nr 952/2013 artikli 79 lõikele 1 ja artikli 198 lõikele 1. Kuigi tegemist on sellise kauba konfiskeerimisega, mis kuulub muule isikule kui rikkumise toimepanija, nimelt kaebajaks olevale äriühingule „SYSTEM LUX“, Serbia, tuleb käesoleval juhul arvesse võtta seda, et kõnealune isik on tollivõlgnik seoses tolliprotseduuriga „transiit“. Sellisena on tal kohustus vastutada täies ulatuses tollivõla ja kõikide muude kaubaga seotud riiklike nõuete eest; nende kohustuste rikkumise eest saab talle määrata sanktsioone. Sellest tulenevalt on rikkumise eseme konfiskeerimine, mille määras Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond) oma trahviotsuses tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõike 6 alusel, sanktsioon, mis määratakse tolliõigusnormide järgimata jätmise eest määruse nr 952/2013 artikli 198 lõike 1 punkti tähenduses; see on meede, mis on vajalik juhul, kui mõni tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, on jäetud täitmata. Seepärast ei ole tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõike 6 säte määruse nr 952/2013 artikliga 42 vastuolus, pigem on viidatud säte tolliõigusnormides sätestatud kohustuste täitmata jätmise korral rakendatav proportsionaalne ja hoiatav meede. Lisaks nähtub kolmandas eelotsuse küsimuses viidatud raamotsuse 2005/212 artiklist 2, et iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, mis võimaldavad konfiskeerida kuriteovahendid, kui kuriteo eest määratav karistus on üle ühe aasta pikkune vabadusekaotus. Käesoleval juhul on tegemist rikkumismenetlusega, mis puudutab rikkumist „salakaubavedu“, mille eest ei ole ette nähtud vangistust ja mis seetõttu ei kuulu raamotsuse 2005/2012 kohaldamisalasse. Raamotsus ei ole kohaldatav ka a

fortiori, kuna raamotsusega järgitakse eesmärki kehtestada miinimumstandardid kuriteovahendite ja kuritegelikul teel saadud tulu konfiskeerimiseks. Sellele tuginedes leiab Teritorialna direktsia „Mitnitsa Burgas“ (tolliameti Burgase piirkondlik osakond), et Euroopa Kohtule esitatav eelotsusetaotlus ei puuduta käesolevat asja, peab eelotsusetaotlust seetõttu põhjendamatuks ja leiab, et see tuleb jätta läbi vaatamata.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et riigisisene õigusnorm, nimelt tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõige 6 võib olla eelotsusetaotluses viidatud liidu õigusnormidega vastuolus, kui konfiskeeritav vara kuulub muule isikule kui rikkumise toimepanija või kui rikkumise toimepanija on rikkumise toime pannud hooletusest.
- 35 Eelotsusetaotluse esitanus kohus on seisukohal, et tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõikes 6 ette nähtud võimalus määrata lisaks sanktsioonile „trahv“ täiendava sanktsioonina rikkumise eseme konfiskeerimine (omandi võõrandamine riigi kasuks) võib viia selleni, et õigusrikkumise ja täiendava sanktsioonina määratud rikkumise eseme konfiskeerimine (omandi võõrandamine riigi kasuks) vahel puudub proportsionaalsus, mille olemasolu on põhimõttena ette nähtud määruse nr 952/2013 artikli 42 lõikes 1 koostoimes harta artikli 49 lõikega 3. Peale selle võivad eespool viidatud riigisisised õigusnormid olla vastuolus harta artikli 17 lõikega 1, mis näeb ette, et igal juhul on õigus vabalt kasutada oma seaduslikul teel saadud omandit ja kellelki ei tohi tema omandit ära võtta muidu kui üldistes huvides ning õiglase hüvitise eest.
- 36 Kui rikkumise eest, mis kujutab endast kauba deklareerimise kohustuse rikkumist vastavalt tolliseaduse (Zakon za mitnitsite) artikli 233 lõikele 1, kuivõrd rikkumine ei ole kuritegu, tuleb määrata asjaomane sanktsioon, peab täiendava sanktsioonina määratav rikkumise eseme konfiskeerimine (omandi võõrandamine riigi kasuks), mida peab taluma kauba omanik, kes ei ole rikkumise toimepanija, või rikkumise toimepanija, kes ei ole rikkumist toime pannud tahtlikult, vaid hooletusest, vastama määruse nr 952/2013 artikli 42 lõikes 1 koostoimes harta artikli 49 lõikega 3 sätestatud nõudele, mis keelab meetmed ja menetlused, mille puhul ei ole karistus kuriteo või rikkumise suhtes proportsionaalne.
- 37 Eelnevale tuginedes leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Bulgaaria Vabariigi riigisisised õigusnormid võivad olla liidu õigusega vastuolus ja et Bulgaaria õiguses ette nähtud sanktsioonid lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik määruse nr 952/2013 artiklis 42 sätestatud kohustuse täitmiseks ja kõnealuse määrusega taotletud eesmärkide saavutamiseks.